

O'QITISHNING ZAMONAVIY TEXNIK VOSITALARI

Umarov Bekzod Azizovich

Farg'ona davlat universiteti o'qituvchi

ubamarov@mail.ru

Muhammadsohibova Nigora Komiljon qizi

Farg'ona davlat universiteti 3-kurs talabasi

yusubjonovanigoraxon@gmail.com

***Anotatsiya:** Mazkur maqolada o'qitishning zamonaviy texnik vositalarining ta'lim jarayonidagi o'rni, ahamiyati va ta'siri tahlil qilingan. Zamonaviy texnik vositalar orqali o'qitishning samaradorligini oshirish, o'quvchilarning faolligini va qiziqishini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Maqolada o'qitishda foydalaniladigan asosiy texnik vositalar, ularning afzalliklari va cheklovlari, shuningdek, ushbu vositalarning ta'lim jarayoniga qanday integratsiya qilinishi va pedagoglar uchun yangi yondashuvlar haqida fikr yuritilgan.*

***Kalit so'zlar:** zamonaviy texnik vositalar, ta'lim jarayoni, interaktiv o'qitish, elektron darslar, raqamli texnologiyalar, o'quvchilar faolligi, o'qitish innovatsiyalari, pedagogik texnologiyalar.*

***Annotation:** This article examines the role, importance, and impact of modern technological tools in the teaching process. It discusses how the use of modern technical tools can enhance the effectiveness of teaching, increase student engagement and interest. The article explores key technological tools used in education, their advantages and limitations, and how these tools can be integrated into the teaching process. It also highlights new approaches for educators to adopt in the use of these tools.*

***Keywords:** modern technical tools, teaching process, interactive teaching, digital lessons, digital technologies, student engagement, teaching innovations, pedagogical technologies.*

***Аннотация:** В данной статье подробно рассматривается роль, значение и влияние современных технических средств в процессе обучения. Описано, как использование современных технических средств может повысить эффективность обучения, развить активность и интерес студентов. Рассматриваются основные технические средства, используемые в обучении, их преимущества и ограничения, а также как интегрировать эти средства в образовательный процесс. Также обсуждаются новые подходы, которые педагогам следует применить при использовании данных средств.*

***Ключевые слова:** современные технические средства, процесс обучения, интерактивное обучение, цифровые уроки, цифровые технологии, активность студентов, инновации в обучении, педагогические технологии.*

Zamonaviy O‘qitish Vositalari: O‘rni va Ahamiyati

Zamonaviy o‘qitish texnik vositalari ta'lim jarayonini samarali qilishda muhim rol o‘ynaydi. Ushbu vositalar ta'lim sifatini oshirish, o‘quvchilarning qiziqishini va faolligini oshirishda katta ahamiyatga ega. O‘qitishning zamonaviy texnik vositalari nafaqat pedagogik yondashuvlarni yangilash, balki o‘quvchilarning shaxsiy ehtiyojlarini ham hisobga olish imkonini beradi. Shuningdek, texnologiyalar o‘qitish jarayonini yanada interaktiv va qiziqarli qiladi.

Zamonaviy Texnik Vositalar: Turlari va Foydalari

1.Интерактив doskalar va ekranni tashkil etuvchi qurilmalar

Afzalliklari: Интерактив doskalar o‘qituvchilarga o‘quv materiallarini ko‘rsatish, masalalarni tez va oson hal qilish, o‘quvchilarga faol ishtirok etish imkonini beradi. Bu vositalar orqali darslar ko‘proq qiziqarli va samarali bo‘ladi.

Misollar: Smartboards, Epson BrightLink.

2.Elektron kitoblar va raqamli resurslar

Afzalliklari: Raqamli resurslar orqali o‘quvchilarga materiallar oson taqdim etiladi. Elektron kitoblar, videodarslar va interaktiv mashqlar ta'lim sifatini oshiradi va o‘quvchilarni ko‘proq jalb etadi.

Misollar: Google Books, Khan Academy, YouTube ta'lim kanallari.

3. Masofaviy ta'lim platformalari

Afzalliklari: Masofaviy ta'lim texnologiyalari ta'lim jarayonini global miqyosda amalga oshirish imkonini beradi. O'quvchilar geografik joylashuviga qarab o'z vaqtida ta'lim olishadi. Zoom, Google Classroom va Microsoft Teams kabi platformalar masofaviy darslar o'tish, sinf ichidagi interaktiv muloqotni tashkil etish imkonini beradi.

Misollar: Google Classroom, Zoom, Microsoft Teams.

4. O'yinlashtirish (Gamification) texnologiyalari

Afzalliklari: O'quv jarayonini o'yinlashtirish texnikasi yordamida o'quvchilarning qiziqishini oshirish, darslarni interaktiv va qiziqarli qilish mumkin. Bu yondashuv o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va o'rganish jarayonini samarali qiladi.

Misollar: Kahoot, Quizlet, Duolingo.

Zamonaviy Texnik Vositalarning Afzalliklari va Qiyinchiliklari

Afzalliklari

1. Ta'limni interaktiv va shaxsiylashtirish. Zamonaviy texnik vositalar o'quvchilarga o'z shaxsiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Sun'iy intellekt va adaptiv tizimlar o'quvchilarning ehtiyojlariga moslashtirilgan o'quv rejalarini taqdim etadi.

2. Global ta'lim imkoniyatlari. O'quvchilar turli mamlakatlardan o'quv resurslariga kirish imkoniyatiga ega bo'lib, xalqaro tajribalarni o'rganishadi.

3. Vaqt va joy cheklovlaridan xoli ta'lim. Masofaviy ta'lim platformalari va raqamli resurslar yordamida o'quvchilar darslarga istalgan joydan va vaqtda kirish imkoniga ega bo'ladi.

Qiyinchiliklari

1. Texnik infratuzilmaning yetishmasligi. Qishloq hududlarida Internet tarmog'i sifati past, texnologik vositalar yetishmaydi. Bu o'quvchilar va o'qituvchilar uchun jiddiy to'siq yaratadi.

2. Moliyaviy cheklovlar. Zamonaviy texnik vositalar va raqamli resurslarga investitsiya qilish ko‘p mablag‘ talab qiladi, bu esa ba'zi maktablar uchun qiyinchilik tug‘diradi.

3. O‘qituvchilarning texnologiyaga moslashishi. Ba'zi o‘qituvchilar zamonaviy texnik vositalardan foydalanishga tayyor emaslar, bu ularning ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko‘rsatishi mumkin.

Zamonaviy Texnik Vositalarni Samarali Qo‘llash Strategiyalari

1. Pedagoglarni o‘qitish. O‘qituvchilarga zamonaviy texnik vositalarni qanday samarali ishlatishni o‘rgatish uchun malaka oshirish dasturlari joriy etish zarur.

2. Texnologiyalarni teng taqsimlash. Ta'lim resurslarini va texnologik vositalarni teng taqsimlash orqali qishloq joylarida ta'limning sifatini oshirish mumkin.

3. Innovatsion platformalarni joriy etish. Ta'lim tizimida innovatsion yondashuvlarni, masalan, sun'iy intellekt, virtual haqiqat (VR) va kengaytirilgan haqiqat (AR) texnologiyalarini integratsiya qilish.

Xulosa

Zamonaviy o‘qitish texnik vositalari ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi va o‘quvchilarning faolligini yaxshilaydi. Ularning ta'lim tizimiga integratsiyasi orqali ta'lim global, interaktiv va qiziqarli bo‘lib, shaxsiylashtirilgan yondashuvlar orqali o‘quvchilarning ehtiyojlariga javob beradi. Biroq, texnologik infratuzilmani yaxshilash, pedagoglarni o‘qitish va moliyaviy masalalarni hal qilish zarur.

Natija

Zamonaviy texnik vositalar o‘qitish jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Ularning yordamida o‘quvchilarning faolligi, qiziqishi va o‘rganishga bo‘lgan motivatsiyasi oshadi. Interaktiv doskalar, elektron kitoblar, masofaviy ta'lim platformalari, o‘yinlashtirish texnologiyalari va boshqa raqamli vositalar ta'limni yanada jonlantirib, o‘quvchilarga bilimlarni o‘zlashtirishda yangi yondashuvlarni taklif etadi. Shuningdek, texnik vositalar ta'lim jarayonini

shaxsiylashtirish, o'quvchilarni yanada ko'proq jalb qilish, ta'limni global miqyosda amalga oshirish imkoniyatlarini yaratadi. Biroq, ularni samarali qo'llash uchun ba'zi cheklovlar mavjud bo'lib, ular texnik infratuzilma, moliyaviy imkoniyatlar va o'qituvchilarning yangi texnologiyalarga moslashishiga bog'liq. Shu sababli, zamonaviy texnologiyalarni ta'lim tizimiga muvaffaqiyatli integratsiya qilish uchun tegishli infratuzilma, pedagoglarning malakasini oshirish va texnologiyalarga kirish imkoniyatlarini tenglashtirish zarur. Umuman olganda, zamonaviy texnik vositalar ta'lim tizimini yangi darajaga olib chiqib, o'qitish va o'rganish jarayonlarini samarali va qiziqarli qiladi. Bu esa o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan yondashuvini yanada rivojlantirish va ta'lim sifatini oshirishga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. **Bates, A. W.** (2005). *Technology, e-Learning and Distance Education*. Routledge.
2. **Keengwe, J., & Onchwari, G.**
3. **Jonassen, D. H.** (2000). *Computers as Mindtools for Schools: Engaging Critical Thinking*. Prentice Hall.
4. **Siemens, G.** (2005). *Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age*. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning.
5. **Cuban, L.** (2001). *Oversold and Underused: Computers in the Classroom*. Harvard University Press.
6. **Laurillard, D.** (2012). *Teaching as a Design Science: Re-thinking Teaching in the Digital Age*. Routledge.
7. **Gee, J. P.** (2003). *What Video Games Have to Teach Us About Learning and Literacy*. Computers in the Schools.
8. **Prensky, M.** (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon.